

समाचार दैनिक

Email: sdainik99@gmail.com
Website www.esamachardainik.com

जनकपुर

विज्ञापनको
लागि सम्पर्क
९८५४०२०९२२
९८५४०२५९६४

वर्ष ७ अंक २६० २०८३ वैशाख ११ गते शुक्रवार (24 May, 2026) पृष्ठ ४ मूल्य रु. ३१-

जलेश्वर मालपोतका कर्मचारी सहित तीन जनालाई कैद सजाय

दैनिक समाचारदाता महोत्तरी, १० वैशाख । महोत्तरीको जलेश्वरस्थित भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालयसँग सम्बन्धित सरकारी जग्गा हिनामिनाको मुद्दामा दुई कर्मचारीसहित तीन जनालाई विशेष अदालत ले कैद तथा जरिवानाको सजाय सुनाएको छ।

अदालतले बुधबार दिएको फैसलाअनुसार साविक इटरहर्वाकट्टीस्थित ५ कट्टा १२ धुर सरकारी जग्गा २०८० साउनमा कम्प्युटर प्रणालीमार्फत राजीवकुमार ठाकुरको नाममा गैरकानुनी रूपमा सेस्ता अद्यावधिक गरिएको पुष्टि भएको छ। उक्त जग्गा नापी अभिलेखमा परती, किसान महल खाली तथा 'विरहमा पोखरी'का रूपमा उल्लेखित सरकारी सम्पत्ति थियो।

यस प्रकरणमा ठाकुरसहित मालपोत कार्यालयको मोठ फाँटका नायब सुब्बा परमानन्द साह र कम्प्युटर अपरेटर रविन्द्रकुमार सिंहको मिलेमतो देखिएको ठहर गर्दै अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान

आयोग मा उजुरी परेको थियो। गैरकानुनी लिखत तयार गरी सरकारी जग्गा व्यक्तिको नाममा दर्ता गर्दा राज्यलाई कम्तीमा १७ लाख २५ हजार रुपैयाँ बराबरको नोक्सानी पुगेको अभियोगसहित गत माघ १९ गते मुद्दा दायर गरिएको थियो।

विशेष अदालतका सदस्यहरू नारायणप्रसाद पौडेल, डिल्लीरत्न श्रेष्ठ र विदुर कोइरालाको इजलासले भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९ को दफा ९ बमोजिम साह र सिंहलाई जनही तीन महिना कैद र १० हजार रुपैयाँ जरिवाना तथा दफा ११ बमोजिम थप तीन महिना कैद र ३० हजार रुपैयाँ जरिवाना सजाय सुनाएको छ।

उक्त कसुरमा राजीवकुमार ठाकुरलाई पनि समान सजाय तोकिएको छ। साथै, तीनै जना प्रतिवादीबाट जनही एक हजार ६ सय रुपैयाँका दरले पीडित राहत कोषमा क्षतिपूर्ति शुल्क बुझाउन अदालतले आदेश दिएको छ।

तराई मधेशमा अत्यधिक गर्मी सचेतना अपना आवश्यक

दैनिक समाचारदाता जनकपुरधाम । तराई(मधेशका जिल्लामा वैशाखको दोस्रो सातादेखि अत्यधिक गर्मी बढ्न थालेपछि जनजीवन प्रभावित भएको छ। उच्च तापक्रमका कारण दैनिक कामकाजमा असर परेको छ भने सम्बन्धित निकायहरूले सर्वसाधारणलाई आवश्यक सतर्कता अपनाउन आग्रह गरेका छन्।

मधेश प्रदेशका शहरहरू जनकपुर, वीरगञ्जमा ३७ डिग्री देखि ३९ डिग्रीसम्म तापक्रम रहेको छ भने पश्चिम तराईका केही ठाउँहरूमा भने तापक्रम ४० डिग्री देखि ४३ डिग्रीसम्म पुगेको तथ्यांक देखिएको छ।

मौसम विज्ञान विभागका अनुसार यसवर्ष तापक्रम अझ बढ्ने अनुमान गरिएको छ। छिमेकी भारत का विभिन्न राज्यमा समेत दिउँसो १२ बजेदेखि साँझ ५ बजेसम्म घरबाहिर ननिस्कन सुभावा दिइएको छ। यसको प्रत्यक्ष प्रभाव मधेश क्षेत्रमा पनि देखिन थालेको छ, जहाँ दैनिक ज्यालादारी गरेर जीविकोपार्जन गर्ने वर्ग सबैभन्दा बढी प्रभावित बनेका छन्।

जनकपुरधामको बजार क्षेत्रमा बिहान र साँझ चहलपहल देखिए पनि दिउँसो

अत्यधिक गर्मीका कारण बजार प्रायः सुनसान हुने गरेको छ। स्वास्थ्य विज्ञहरूले यस्तो अवस्थामा विभिन्न रोगको जोखिम बढ्ने चेतावनी दिएका छन्।

वरिष्ठ चिकित्सक डा. विजय सिंहका अनुसार गर्मीजन्य समस्याबाट बच्न अनावश्यक घाममा हिँडडुल नगर्ने, स्वच्छ र हल्का भोजन गर्ने तथा प्रशस्त पानी पिउने बानी अपनाउनुपर्छ। त्यस्तै अर्का चिकित्सक डा. रामबाबु रमण जयसवालले हरियो सागसब्जी सेवन, दिनको समयमा सकेसम्म घरमै आराम र शरीरलाई चिसो राख्ने उपाय अपनाउन

सुझाएका छन्। चिकित्सकहरूका अनुसार अत्यधिक गर्मीका कारण हीट स्ट्रोक सबैभन्दा जोखिमपूर्ण रोग हो, जसले बेहोस हुने वा ज्यानै जाने अवस्था निम्त्याउन सक्छ। साथै डिहाइड्रेसन, भाडापखाला, टाइफाइड र हैजा जस्ता रोगहरू पनि गर्मीमा तीव्र रूपमा फैलिन सक्छन्।

स्वास्थ्यकर्मीहरूले यस्ता जोखिमबाट जोगिन सफा पानी पिउने, भोलिलो तथा पोषिलो खाना खाने, घामबाट जोगिने र व्यक्तिगत सरसफाइमा विशेष ध्यान दिन आग्रह गरेका छन्। विशेषगरी बालबालिका, वृद्ध तथा बाहिर श्रम गर्ने व्यक्तिहरूले

बढी सावधानी अपनाउनुपर्ने आवश्यकता औल्याइएको छ। समग्रमा, बढ्दो गर्मीसँगै स्वास्थ्य जोखिम पनि बढ्दै गएकोले समयमै सतर्कता अपनाउनु नै सुरक्षित रहने प्रमुख उपाय हो।

राष्ट्रपतिद्वारा सङ्घीय संसदको अधिवेशन स्थगित

दैनिक समाचारदाता काठमाडौं, १० वैशाख । राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलले सङ्घीय संसदको दुवै सदनको अधिवेशन स्थगित गर्नुभएको छ। राष्ट्रपति कार्यालयका प्रवक्ता रितेशकुमार शाक्यका अनुसार नेपाल सरकार, मन्त्रपरिषदको सिफारिसमा विहीबार राष्ट्रपति पौडेलले विशेष कारण उल्लेख गर्दै अधिवेशन स्थगित गर्नुभएको हो।

यसअघि मन्त्रपरिषद बैठकको वैशाख ८ गतेको सिफारिसमा राष्ट्रपति पौडेलले वैशाख १७ गतेका लागि अधिवेशन आह्वान गर्नुभएको थियो।

हाँसौं : स्वस्थ रहौं ।

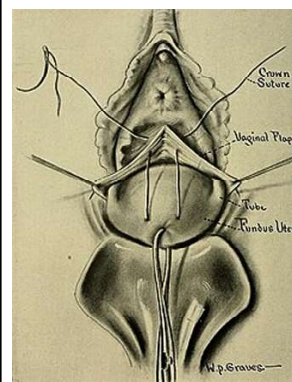
- हाँसु स्वास्थ्यका लागि लाभदायक हुन्छ,
- हाँस्ने र खुशी हुने बानीको विकास गरौं,
- तनाव, चिन्ता र निराशालाई कम गर्न हाँसौं,
- परिवार र साथीहरूसँग हाँसौं र रमाइलो समय बिताऔं,
- सकारात्मक सोच र उत्साहपूर्ण वातावरण सिर्जना गरौं,
- हाँस्ने योगमा सहभागी बनौं,
- अरूलाई खुशी बनाउने व्यवहार गरौं,
- सामाजिक सद्भाव र आपसी सम्बन्ध बलियो बनाऔं,
- मानसिक स्वास्थ्य सुधारमा हाँसोको भूमिका बुझौं,

हाँसौं र हँसाऔं ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

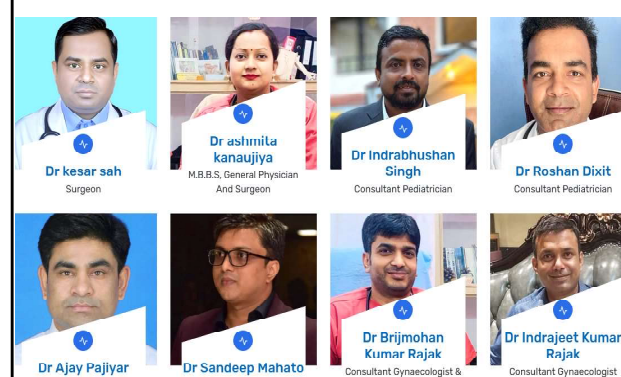
अब अनलाइनबाट बुकिङको सुविधा

- पाठेघरको असामान्य रक्तस्राव
- इन्डोमेट्रियोसिस
- रजोनिवृत्ति
- पिल्भिक दुखाइ
- डिस्मेनोरिया (पीडादायी महिनावारी)
- पीडादायी यौनसम्पर्क
- स्त्री रोग तथा प्रसूती सम्बन्धी रोग
- बाल रोग
- बाँझपनको उपचार
- दुखाई बिनाको सुत्केरी

को लागि उपचार गराउन चाहनुहुन्छ भन्ने अनलाइनबाटै बुकिङको लागि
www.divyacinicjanakpur.com

वरिष्ठ चिकित्सकहरू

दिव्या क्लिनिक एण्ड

डाइग्नोस्टिक सेन्टर

जनकपुरधाम उपमहानगरपालिका
बडा नं. १०,
Phone : 9861147201

नैना होस्पिटल प्रा.लि.

जनकपुरधाम उपमहानगरपालिका
बडा नं. ८ रामानन्द चौक,
Phone : 977041 591035
9801674020

सम्पादकीय

विज्ञापन नीतिविरुद्ध आन्दोलनमा एकबद्धता

नेपाल सरकारले सञ्चारमाध्यमले पाउने सरकारी विज्ञापनलाई सचिवस्तरीय निर्णयमार्फत रोक्का गरी प्रेस स्वतन्त्रता, संघीयता र खुला बजार अर्थतन्त्रको आधारभूत मर्ममाथि प्रहार गरेको छ। संघीय संरचनामा आधारित नेपालको संविधानले शक्ति, स्रोत र अवसरको समानुपातिक बाँडफाँड सुनिश्चित गरेको छ। तर सरकारी विज्ञापनलाई सीमित दायराभित्र राख्ने प्रयासले यही मर्ममाथि चुनौती खडा गरेको देखिन्छ।

विज्ञापन क्षेत्रमा देखिएको अव्यवस्था नियन्त्रण गर्न सरकारको प्रयास सकारात्मक अवश्य हो। सार्वजनिक स्रोतको दुरुपयोग रोक्न, पारदर्शिता कायम गर्न र प्रभावकारी वितरण सुनिश्चित गर्न नीतिगत सुधार आवश्यक पनि छ। तर सुधारका नाममा सरकारी विज्ञापनलाई केवल सरकारी सञ्चारमाध्यममा सीमित गर्ने अभ्यास न त वैधानिक रूपमा उचित छ, न त लोकतान्त्रिक मूल्यअनुसार नै।

यस्तो नीतिले निजी तथा सामुदायिक सञ्चारमाध्यममाथि अप्रत्यक्ष आर्थिक नाकाबन्दी सिर्जना गर्ने खतरा बोकेको छ। सञ्चारमाध्यमको प्रमुख आयस्रोतका रूपमा रहेको विज्ञापनमा बन्देज लाग्दा तिनको आर्थिक आधार कमजोर बन्ने मात्र होइन, स्वतन्त्र पत्रकारितामाथि पनि गम्भीर असर पर्छ। आर्थिक निर्भरता बढेसँगै आत्मनियन्त्रणको जोखिम बढ्छ, जसले अन्ततः सत्य, निष्पक्षता र जनउत्तरदायित्वमाथि असर पुऱ्याउँछ।

देशभर सञ्चालनमा रहेका चार सयभन्दा बढी रेडियो, पत्रपत्रिका, टेलिभिजन र अनलाइन सञ्चारमाध्यम यस नीतिबाट प्रत्यक्ष प्रभावित हुने देखिन्छ। यी संस्थाहरूको अस्तित्व मात्र होइन, हजारौं पत्रकार, सञ्चारकर्मी र श्रमिकको रोजगारीसमेत संकटमा पर्ने सम्भावना छ। अझ चिन्ताजनक पक्ष के हो भने दुर्गम तथा ग्रामीण भेगसम्म सूचना पुऱ्याउने माध्यमहरू नै बन्द हुने अवस्था सिर्जना हुन सक्छ, जसले नागरिकको सूचनाको अधिकारलाई कुण्ठित पार्नेछ।

संघीयताको मर्मअनुसार प्रदेश र स्थानीय तहलाई आफ्नै सन्दर्भमा निर्णय गर्ने अधिकार हुनुपर्छ। तर केन्द्रबाट जारी गरिएको यस्तो निर्देशनले स्थानीय स्वायत्ततामाथि हस्तक्षेप गरेको स्पष्ट देखिन्छ। यसले संघीय संरचनामा असन्तुलन ल्याउने जोखिम बढाउँछ।

यस परिस्थितिमा नेपाल पत्रकार महासंघले उठाएको आवाज केवल सञ्चार क्षेत्रको मात्र नभई लोकतन्त्रको आधारभूत मूल्यको रक्षा गर्ने आवाज हो। सरकारले उक्त परिपत्र तत्काल खारेज गर्दै विज्ञापन वितरण प्रणालीलाई पारदर्शी, समावेशी र समानुपातिक बनाउन आवश्यक छ। निजी, सामुदायिक र सरकारी सबै सञ्चारमाध्यमलाई समान अवसर दिने नीति अवलम्बन गर्नु नै दीर्घकालीन समाधान हो। साथै, संकटग्रस्त सञ्चार क्षेत्रको संरक्षण र प्रवर्द्धनका लागि स्पष्ट, न्यायोचित र दीर्घकालीन विज्ञापन नीति आवश्यक छ। "समानुपातिक विज्ञापन प्रणाली" जस्ता अवधारणाहरूलाई कार्यान्वयनमा ल्याउँदै निष्पक्ष वितरण सुनिश्चित गर्न सकिन्छ। अन्त्यमा, नेपाल पत्रकार महासंघको आन्दोलनप्रति हाम्रो पूर्ण एकबद्धता रहनेछ।

तपाईंको आज

मेघ : दिन शुभ फलदायक छ। कार्य सिद्धि, द्रव्य लाभ, विजय, काममा सफलता हुन सक्छ।
 वृष : बिहान तनाव, दौडधूप भए पनि दिनभर सुख-सन्तोष, कार्य सिद्धि हुने सम्भावना छ।
 मिथुन : बिहानको समयमा धनप्राप्ति, प्रतिष्ठा बढ्दा तर त्यसपछि भने विवाद नहोला भन्न सकिन्छ।
 कर्कट : शुरुमा तनाव, खर्च भए पनि दिनभर समय शुभ छ। ऐश्वर्य प्राप्ति, सन्तोष होला।
 सिंह : बिहानको समय उपहारादि वस्तु प्राप्ति तर त्यसपछि खर्च, धन हानि हुने सम्भावना छ।
 कन्या : दिनको शुरुवातमा नोकसानि नहोला भन्न सकिन्छ। त्यसपछि भने लाभ, सफलता होला।
 तुला : शुरुमा मिष्ठान्न भोजन, पैसा प्राप्तिको सम्भावना छ तर त्यसपछि दिनभर तनाव होला।
 वृश्चिक : दिन शुभ फलदायक छ। स्वस्थता, स्फूर्ति बढ्ने, इष्टमित्रसँग भेटघाट, लाभ हुन सक्छ।
 धनु : समय बलवान् छ। मान-सम्मान, राजनीतिक सफलता, कामकाज सफल हुने देखिन्छ।
 मकर : बिहान कार्य असफल भए पनि दिनभर राज्यबाट सुख, मान-प्रतिष्ठा वृद्धिको सम्भावना छ।
 कुम्भ : शुरुमा समस्या सुल्फने, सम्मान बढ्ने तर त्यसपछि भने दुःख-कष्ट आइपर्न सक्छ।
 मीन : तपाईंका लागि समय शुभ छ। परीक्षा, खेलकुद, मुद्दा आदिमा विजय, प्रतिष्ठा वृद्धि होला।

नेपालको शिक्षाले विश्व अनुभवबाट के सिक्ने ?

डा. निर्मल घिमिरे

नेपालको शिक्षा प्रणाली महत्त्वपूर्ण दोवाटोमा उभिएको छ। विगत केही दशकमा हामीले उल्लेख्य प्रगति गरेका छौं। विद्यालय पुगेका बालबालिकाको संख्या बढेको छ। माध्यमिक तहसम्मको पहुँच विस्तार भएको छ। तथा शिक्षाको महत्त्वबारे सामाजिक चेतना पनि पहिलेभन्दा उच्च छ। तर यति मात्रले शिक्षा प्रणाली सफल भएको मान्न सकिँदैन। प्रश्न विद्यालयमा कति जना पुगे भन्ने होइन। प्रश्न के हो भने- विद्यार्थीले विद्यालयमा के सिक्नेहेका छन् ? शिक्षा उनीहरूको जीवन, रोजगारी र भविष्यसँग कसरी जोडिएको छ ?

नेपालमा शिक्षा सुधारबारे धेरै काम भएको छ। नीति आयो, आयोग बने, योजना बनाइए, परियोजना चलाइए तथापि अपेक्षित परिणाम आउन सकेन। किन ? यसको उत्तर खोज्न नेपालले अब आफ्नै सीमाभित्र रहेर मात्रै होइन, विश्वका अनुभवबाट सिक्नुपर्छ। तर यहाँ ध्यान दिनु पर्ने महत्त्वपूर्ण विषय के हो भने कुनै पनि देशको नतिजा राम्रो देखियो भन्दैमा त्यसको एउटा कार्यक्रम नक्कल गरेर हाम्रो समस्या समाधान हुने छैन।

सुबालको पाठ

ब्राजिलको सिआरा राज्यभित्र पर्ने सुबाल नामक नगरपालिका शिक्षा सुधारको विश्व चर्चित उदाहरण हो। एक समय निकै कमजोर प्रदर्शन गर्ने यो नगरपालिका केही वर्षमा ब्राजिलकै उत्कृष्ट मध्ये पर्‍यो। यसको रहस्य के थियो ? न त कुनै चमत्कार र प्रविधि, न पाठ्यक्रम परिवर्तन, न ठुलो भवन निर्माण तर पनि यसले निकै ठुलो उदाहरण प्रस्तुत गर्‍यो। यसको मूल कारण थियो- राजनीतिक हस्तक्षेपबाट विद्यालय जोगाउने, सक्षम नेतृत्वको चयन। र सबै विद्यालयलाई स्पष्ट सिकाइ लक्ष्यमा केन्द्रित गर्ने शासन प्रणाली।

सुबालले एउटा महत्त्वपूर्ण निर्णय गर्‍यो, विद्यालय प्रमुखलाई राजनीतिक पहुँचका आधारमा होइन, योग्यता र उत्तरदायित्वका आधारमा चयन गर्ने। साथै आरम्भिक कक्षामै सबै बालबालिकाले पढ्न सिकने पढ्ने भन्ने स्पष्ट लक्ष्य तय गर्‍यो। नियमित मूल्यांकनलाई दण्डको साधन होइन, सुधारको साधन बनाइयो। यसले शिक्षक, प्रधानाध्यापक र स्थानीय निकायविरुद्ध सिकाइ केन्द्रित संस्कृतिको विकास गर्‍यो। नेपालले यहाँबाट स्पष्ट शिक्षा लिन सक्छ। शिक्षामा लगानी भन्दा ज्यादा शासन सुधारको नीतिगत निर्णय महत्त्वपूर्ण हुन्छ भन्ने। यदि विद्यालय नेतृत्व दलीय, व्यक्तिगत वा स्थानीय शक्ति सन्तुलनको कब्जामा रत्यो भने बजेट बढेर पनि सिकाइको गुणस्तर बढ्न सक्दैन।

भियतनामको अनुभव

भियतनामलाई धेरैले शिक्षामा चमत्कार गर्ने मुलुकका रूपमा चिन्छन्। न्यून आय भएको देश भएर पनि उसले अन्तर्राष्ट्रिय परीक्षणहरूमा सम्पन्न मुलुकहरूलाई समेत उछिन्नेको छ। यसको श्रेय आंशिक रूपमा विद्यार्थीको अनुशासन, अभिभावकको अपेक्षा, शिक्षक निगरानी, पूर्वप्राथमिक लगानी र संस्थागत निरन्तरतामा जान्छ। अन्तर्राष्ट्रिय परीक्षणहरूमा समेटिने विद्यार्थी सबै बालबालिका हुँदैनन्। विद्यालयमा र हेका निश्चित आय समूहका विद्यार्थी मात्र त्यहाँ पढ्छन्। यदि ठुलो संख्या विद्यालयबाहिर छ भने उच्च नतिजाले सम्पूर्ण पुस्ताको अवस्था भल्काउँदैन। त्यसैले राम्रो अंक देखियो भन्दैमा कुनै देशको शिक्षा प्रणाली पूर्ण रूपमा सफल छ भन्न मिल्दैन। नेपालले भियतनामबाट सिक्नुपर्ने त्यहाँको संस्कृति भन्दा बढी संस्थागत विकासको कथा हो। अभिभावकको उच्च अपेक्षा कानुन मात्रैले प्राप्ती गर्न सक्दैन। तर पूर्वप्राथमिक शिक्षा, नियमित शिक्षक, विद्यालय निगरानी र राज्यको कार्यक्षमतालाई भने नीतिबाट तय गर्न सकिन्छ।

केन्याको तुसोमे

केन्याको तुसोमे कार्यक्रम प्रारम्भिक कक्षाका बालबालिकाको पढाइ सुधारका लागि विश्वमै सफल कार्यक्रममध्ये एक मानिन्छ। यसको विशेषता के छ भने यो सानो पाइलटमा सीमित रहेन, मन्त्रालयकै संरचनाभित्र बसेर राष्ट्रिय स्तरमा फैलियो। तुसोमेले शिक्षकलाई केवल तालिम दिएर छोडेन। उसले शिक्षकलाई स्पष्ट पाठ योजनासहितका संरचित मार्गदर्शिका दियो। विद्यालय भ्रमण गर्ने प्राविधिक अधिकारीलाई डिजिटल उपकरण दिइयो, जसले उनीहरू वास्तविक रूपमा कक्षाकोठामा पुगे कि पुगेन भन्ने देखायो। यसले 'रिपोर्टका लागि निरीक्षण' होइन पढाइ सुधारका लागि सहयोग सम्भव बनायो।

नेपालमा पनि पाठ्यक्रम, सीप, मूल्यांकन, दक्षता जस्ता शब्द धेरै प्रयोग हुन्छन्। तर कक्षाकोठामा शिक्षकलाई दिनदिने के गर्ने भन्ने व्यावहारिक साथ छैन भने नीति कागजमै सीमित रहन्छ। कमजोर सिकाइ भएका विद्यालयमा शिक्षकलाई संरचित सहयोग, सरल सामग्री, नियमित प्रतिपुष्टि र कक्षाकोठा-आधारित समर्थन अत्यावश्यक हुन्छ।

एस्टोनिया र सिंगापुर

विश्वका उत्कृष्ट शिक्षा प्रणालीको चर्चा गर्दा एस्टोनिया र सिंगापुरको नाम अनिवार्य रूपमा आउँछ। यी देशमा शिक्षकको सामाजिक प्रतिष्ठा उच्च छ। छोटो कडा छ। तयारी बलियो छ। र, प्रणालीमा विश्वास पनि गहिरो छ। त्यहाँ शिक्षकलाई पर्याप्त स्वायत्तता दिइन्छ।

धेरैले सोच्छन् शिक्षकलाई स्वतन्त्रता दिएपछि गुणस्तर बढ्छ। वास्तवमा उच्च क्षमता भएपछि मात्र उच्च स्वायत्तता फलदायी हुन्छ। प्रारम्भिक तयारी कमजोर, पेशागत समर्थन न्यून, उत्तरदायित्व अस्पष्ट र कक्षाकोठामा असमानता बढी भएकै सन्दर्भमा असीमित स्वायत्तताले प्रायः कमजोर विद्यार्थीलाई अझ पछाडि धकेल्न सक्छ। नेपालले एस्टोनिया वा सिंगापुरको पूरा मोडेल आजकै अवस्थामा उतार्न सक्दैन। तर तिनले दिएको एउटा महत्त्वपूर्ण पाठ हामी तुरुन्त लागू गर्न सक्छौं। त्यो हो- समतामूलक समर्थन। गरिब विद्यार्थीका लागि निःशुल्क शैक्षिक सामग्री, पोषण,

स्वास्थ्य, भाषा समर्थन, र विशेष आवश्यकताका सेवाहरू विना गुणस्तरको कुरा अधुरो हुन्छ।

उमेर होइन, सिकाइको स्तर हेर्ने

भारतबाट सुरु भएको 'टिचिङ एट द राईट लेभल' मोडेलले अत्यन्त सरल तर शक्तिशाली सत्य देखायो। एउटै कक्षामा बसेका सबै बालबालिका सिकाइको एउटै स्तरमा हुँदैनन्। तर हाम्रो विद्यालय प्रणालीले सबैलाई एउटै पाठ, एउटै गतिमा, एउटै अपेक्षासहित पढाउन खोज्छ। परिणामस्वरूप, कमजोर आधार भएका विद्यार्थी वर्षौंदेखि भन्नु पर्छ, पढे जाँच्छन्।

यो मोडेलले उमेर वा कक्षाभन्दा बालबालिकाको वास्तविक पढ्ने-लेख्ने-गन्ने क्षमताका आधारमा समूह बनाउँछ। आधारभूत सीपमा केन्द्रित, खेलमुखी र अन्तरक्रियात्मक विधिबाट छोटो अवधिमा सिकाइमा ठुलो सुधार ल्याउन सकिन्छ, भन्ने प्रमाण यसले दिएको छ। कम लागत, उच्च प्रभाव र ग्रामीण तथा विपन्न समुदायमा विशेष उपयोगी हुने भएकाले यो मोडेल नेपालका लागि अत्यन्त सान्दर्भिक देखिन्छ।

नेपालमा माध्यमिक तहको सुधारबारे धेरै चर्चा हुन्छ, तर वास्तविक संकट त प्रारम्भिक सिकाइमै छ। कक्षा ३, ४, ५ सम्म आइपुग्दा पनि राम्रोसँग पढ्न नसक्ने विद्यार्थीलाई पछि विज्ञान, गणित, सामाजिक शिक्षा वा जीवनीयोगी सीप सिकाउने आशा गर्नु भ्रम हो।

बंगलादेशतर्फ हेर्ने

नेपालका धेरै युवामा एउटा साझा गुनासो छ- विद्यालय र कलेजले जीवन वा रोजगारका लागि उपयोगी तयारी दिएन। यही समस्यामा बंगलादेशको माध्यमिक शिक्षा सुधार उपयोगी पाठ दिन्छ। त्यहाँ माध्यमिक तहमा पहुँच विस्तारसँगै गरिब विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति, विद्यालय विस्तार, विज्ञान-गणित-भाषाजस्ता विषयमा स्रोत शिक्षक, र प्राविधिक तथा पूर्व-व्यावसायिक विकल्पहरू थप्ने प्रयास गरिएको थियो।

नेपालमा पनि सबै विद्यार्थी एउटै शैक्षिक बाटोबाट जानुपर्छ भन्ने सोच कमजोर हुँदै गएको छ। धेरै विद्यार्थीलाई विद्यालयपछि तुरुन्तै काम, सीप, उद्यम वा प्राविधिक अवसर चाहिन्छ। त्यसैले माध्यमिक शिक्षा विश्वविद्यालय प्रवेशको मात्र तयारी नभई जीवन र कामको तयारी पनि हुनुपर्छ।

असफलताबाट सिकौं

विश्वका असफल शिक्षा सुधारबाट नेपालले अझ धेरै सिक्न सक्छ। धेरै देशमा प्रविधि वितरणलाई शिक्षा सुधारको साँचोका रूपमा बेचियो। 'वन ल्यापटप वन चाइल्ड' जस्ता कार्यक्रमले लाखौं उपकरण बाँडे। तर शिक्षकले त्यसलाई शिक्षणसँग जोड्ने नसकेको देखियो। उपकरण विग्रिए, चार्ज गर्ने पूर्वाधार भएन, मर्मत भएन र कार्यक्रम महँगो बोझ बन्यो।

नेपालले यसबाट स्पष्ट सन्देश लिनुपर्छ- हाईवेयर होइन, शिक्षण प्रक्रिया महत्त्वपूर्ण हो। शिक्षकको भूमिका, सामग्री, कक्षाकोठा अभ्यास, भाषा, मूल्यांकन र समर्थन प्रणाली बदलिन विना ल्यापटप, ट्याब, स्मार्टबोर्ड वा एप मात्रले शिक्षा बदल्दैन। त्यस्तै, शिक्षकलाई वोनस दिँदा मात्र सिकाइ बढ्छ भन्ने धारणा पनि धेरै सन्दर्भमा कमजोर सावित भएको छ। यदि कक्षाकोठामा पुस्तक छैन, सहयोग छैन, मूल्यांकन विकृत छ र प्रणाली दण्डमुखी छ भने प्रोत्साहनको यस्तो मोडेलले कहिलेकाहीँ उल्टै कमजोर विद्यार्थीलाई किनारामा धकेल्ने जोखिम बढाउँछ भन्ने सिकाएको छ।

नेपाललाई 'एविडेन्स ल्याब' चाहिन्छ

नेपालमा शिक्षा क्षेत्रमा धेरै वर्षदेखि वास्तविक परियोजना, दातु निकाय, पाइलट कार्यक्रम र विधिपिडत हस्तक्षेप चल्दै आएका छन्। समस्या के हो भने एउटा परियोजना सकिन्छ, अर्को सुरु हुन्छ। तर प्रणालीले स्थायी रूपमा के सिकायो भन्ने स्पष्ट हुँदैन। परेको मिनेटु ल्याब जस्तो मोडेल यहाँ प्रेरणादायी हुन सक्छ। शिक्षा मन्त्रालयभित्रै सानो तर सक्षम इकाइ बनाएर कम लागतमा नवप्रवर्तनको, डेटाको काम गर्न सकिन्छ। यसले विद्यार्थीमा सिकाइको राम्रो गुणस्तर विकास गर्न सक्छ। यस्तो प्रणालीले नीतिलाई अनुमान, प्रभाव वा राजनीतिक भाषणमा होइन, तथ्य र शिपमा आधारित बनाउँछ।

नेपालमा पनि शिक्षा मन्त्रालय वा सम्बन्धित निकायभित्र 'एविडेन्स-टु-पोलिसी' इकाइ निर्माण गरेर यसलाई अघि बढाउन सकिन्छ। यसले साना तर प्रभावकारी हस्तक्षेप जस्तै शिक्षकलाई समयमै जानकारी पठाउने, विद्यालय सुधारका लागि सूचनामूलक सन्देश, अभिभावक संलग्नता मोडेल वा स्थानीय समर्थन व्यवस्थाको परीक्षण गर्न सकिन्छ।

नेपालको प्राथमिकता के ?

विश्वका अनुभवले नेपालका लागि चार मुख्य प्राथमिकता स्पष्ट गर्छन्। पहिलो, प्रारम्भिक कक्षाको सिकाइ संकट समाधान नगरी माथिल्ला सुधार टिकाउ हुँदैनन्। कक्षा ३-५ का लागि स्तरअनुसारका सिकाइ जस्तो मोडेलहरूको तत्काल आवश्यकता छ। दोस्रो, शिक्षा प्रशासन र विद्यालय नेतृत्वलाई योग्यता, उत्तरदायित्व र नतिजासँग जोड्नुपर्छ। राजनीतिक संरक्षणमा आधारित नेतृत्वले शिक्षा सुधारलाई कमजोर बनाउँछ। तेस्रो, प्रविधि वा नारा होइन, शिक्षकको दैनिक शिक्षण अभ्यास सुधारमा लगानी गर्नुपर्छ। संरचित मार्गदर्शन, सहयोगी निरीक्षण, र डेटा-आधारित व्यावसायिक विकास आवश्यक छ।

चौथो, प्रत्येक नयाँ सुधारलाई पहिले परीक्षण, त्यसपछि मात्र विस्तार गर्ने संस्कृतिको विकास गर्नुपर्छ। अनुमानमा होइन, प्रमाणमा आधारित नीति बनाउनुपर्छ। नेपालको शिक्षा सुधारको मूल प्रश्न अब कति परियोजना लागू गरियो भन्ने होइन। प्रश्न के हामीले कक्षाकोठामा सिकाइको वास्तविकता बदल्न सक्छौं भन्ने हो। यदि बदल्न चाहन्छौं भने, विश्वका सफल र असफल दुवै अनुभवले एउटै कुरा भन्छन्- शिक्षा सुधार भाषण, भवन र बजेटबाट मात्र हुँदैन। सिकाइ, शासन, शिक्षकलाई समर्थन र प्रमाणमा आधारित निर्णय प्रक्रियाबाट हुन्छ। त्यसैले अब नेपालको शिक्षा प्रणालीलाई बदल्ने बेला आएको छ।

(घिमिरे नर्थ क्यारोलिना विश्वविद्यालय, विल्मिङ्टनमा सहप्राध्यापक छन्।)

आवश्यक टेलिफोन नम्बरहरू

एम्बुलेन्स		मुजेलिया प्रहरी चौकी	०४१-५२०७५०
मिथिला युवा समाज नेपाल	९८४४१०४३४४, ०४१-५२८९०६	हनुमान नगर प्रहरी चौकी	
श्री गणेश युवा कमिटी	९८०१६२५४२४, ९८५४०२७७०३	प्रहरी चौकी बलवा टोल	
श्री विश्वकर्मा युवा कमिटी	९८१५८९४४९५, ९८१२०९२४८५	अस्पतालहरू	
सिर्जनसिल युवा परिवार (वीरेन्द्र बजार)	९८४४९९०५, ९८०४८०५६६३	जनकपुर अञ्चल अस्पताल	०४१-५२००३३
माँ सहयोगी नेपाल (देवडिहा-१)	९८०१६०४३८९	जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय	०४१-५२०६२८, ५२६२७१
नव मिथिला युवा कमिटी	९८५४०२८३०३, ९८०७८९९८८१	धनुषा अस्पताल पा.लि.	५९०८००, ५२५८००
मिथिला स्वास्थ्य सहकारी संस्था	९८५४०२२४७४, ९८०१६२२४७४	आँखा अस्पताल	०४१-५२०३९७
रामानन्द युवा क्लब	९८०४८२७४०५	बछार प्रसुति केन्द्र	५२२४५७
एम्बुलेन्स रेडक्रस	१०२, ०४१-५२०८७०	महत्त्वपूर्ण कार्यालयहरू	
मिथिलाञ्चल विकास केन्द्र एम्बुलेन्स	९८१५८९३००५, ०४१-५२५४४८	जनकपुर उपमहानगरपालिका	०४१-
धनुषा अस्पताल पा.लि.	५२४७७०, ५२५८००	ब्रह्मण यन्त्र जउमनपा	०४१-५२००११
प्रहरी कार्यालय		बस पार्क	०४१-५२०९९८
जिल्ला प्रहरी कार्यालय	०४१-५२००९९, १००	जनकपुर विमान स्थल	०४१-५२००४४
सशस्त्र प्रहरी बल मुजेलिया	०४१-५२७९०५, ५२७२१३	बुद्ध एयर	०४१-५२५०२१, ५२५०२२
सुरक्षा गुन्म जनकपुर ब्यारेक	०४१-५२६५८६	यति एयर	०४१-५२५००४७, ५२५०२२
ट्राफिक प्रहरी कार्यालय जिरामाइल	०४१-५२०३६६	विद्युत फयुज शाखा	०४१-५२०१५१
जानकी प्रहरी चौकी जानकी चौकी	०४१-५२०३४४	जानकी केवुल	०४१-५२३७२८
इलाका प्रहरी कार्यालय स्टेशन	०४१-	शाह केवुल	०४१-५२४७२२

स्मरणशक्ति बढाउन चाहनुहुन्छ ? सङ्क्रामक रोग नियन्त्रण गर्न पाँच करोडको कोष स्थापना

उसो भए सही व्यायाम गर्नुहोस्

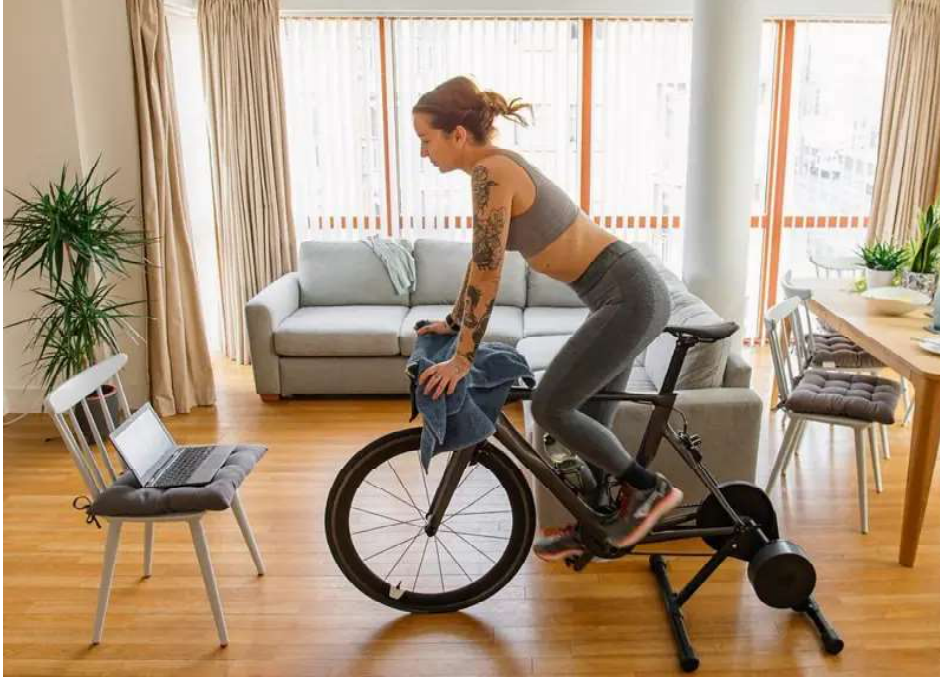
थोरै समय किन नहोओस्, शारीरिक व्यायाम गर्दा तपाईंको मस्तिष्कका गतिविधिमा विशेष तरङ्गहरू उत्पन्न हुन्छन्। तिनले तपाईंका सम्झनाहरू भण्डारण गर्न र भण्डारण भएका सम्झनाहरू चाहिएका बेला फिट्ट सम्झन मद्दत गर्छन्।

स्मृति निकै संवेदनशील कुरा हो। तपाईं मानिसका नाम सम्झन खोजिरहनुभएको छ वा पसलबाट किन आवश्यक भएका वस्तु सम्झन खोजिरहनुभएको छ वा महत्त्वपूर्ण जाँच या जागिरका लागि अन्तर्वार्ता गर्दै हुनुहुन्छ भने तपाईंले केही बेरअघि सम्झिरहेको कुरा तुरुन्तै बिर्सन पनि सक्नुहुन्छ। तर नयाँ जानकारी सिक्ने क्रममा आफ्नो स्मरण शक्तिलाई बलियो बनाउन एउटा सजिलो उपाय पत्ता लागेको छ - एउटा कसरत गर्ने साइकलमा चढेर पेडल चलाउन थालिहाल्नुहोस् वा छिटो गतिमा हिँड्न थालिहाल्नुहोस्।

हामी एरोबिक व्यायाम वा कार्डियो गरेर हाम्रो स्मरण शक्ति बढाउन सक्छौं भन्ने अनुसन्धानले देखाएको छ।

व्यायामले सङ्ज्ञात्मक शक्ति बढाउँछ भन्ने लामो समयदेखि भनिँदै आएको हो। शारीरिक गतिविधिले हामी हाम्रो काम कति राम्रोसँग गर्न सक्छौं भन्ने दर्शाउँछ र उमेरसँगै कमजोर हुँदै जाने मस्तिष्कका भागहरूलाई बलियो बनाउँछ। शारीरिक गतिविधि गरिरहने हो भने संज्ञानात्मक क्षय हुने क्रियालाई पछाडि धकेल्न सकिने वैज्ञानिकहरू बताउँछन्।

शारीरिक व्यायामले हाम्रो स्मरण शक्ति सुधार गर्न महत्त्वपूर्ण भूमिका खेल्ने मस्तिष्कको अंश हिप्पोक्याम्पसलाई पनि बलियो बनाउन सक्ने वैज्ञानिकहरूले बताएका छन्। त्यसैका कारण हाम्रो स्मरण शक्तिमा सकारात्मक असर पार्न सक्ने उनीहरूको ठ्याङ्ग छ। हप्तामा केही पटक मध्यम खालको व्यायाम गर्दा हिप्पोक्याम्पसको आकार बढेको पाइन्छ।

यो टोलीले परीक्षणमा सहभागीहरूको मस्तिष्कमा छोटो व्यायामपछि कस्तो प्रभाव पयो भनेर हेरेको थियो।

उनीहरूले व्यायामपछि हिप्पोक्याम्पस र हिपोक्याम्पस जोडिएका क्षेत्रमा तरङ्गहरू बढेको पाए।

अनुसन्धानकर्ताहरूको विश्वासमा त्यसले नै मस्तिष्कलाई सम्झनाहरू एक ठाउँमा ल्याउन मद्दत गर्छ। भोस भन्छन्, “यी तरङ्गहरू मस्तिष्कका अन्य गतिविधिसँग पनि मिल्नेका पाइयो।”

उनको टोलीले छारे रोगको शल्यक्रियाका लागि चिकित्सा परीक्षण भैरहेका विरामीहरूका मस्तिष्कमा विद्युतीय गतिविधि कस्तो हुन्छ भन्ने हेरिरहेका न्युरोसर्जनहरूसँग सहकार्य गरेको थियो।

ती विरामीहरूको मस्तिष्कमा अस्थायी रूपमा इलेक्ट्रोडहरू राखिएको थियो जसको सहायताबाट टोलीले साइकलमा व्यायाम गर्नुअघि र पछिका विद्युतीय गतिविधि हेर्न सक्षम भएका थिए।

सहभागीहरूले अध्ययनको क्रममा कुनै नयाँ कुरा नसिकेपनि अघिल्ला अध्ययनहरूले मस्तिष्कमा निस्कने “तरङ्ग”ले स्मरण शक्तिहरू भण्डारण गरेर राख्न सहयोग गर्छन् भन्ने देखाएका थिए।

भोस भन्छन्, “सीधा रूपमा विद्युतीय संकेत मापनको सहयोगले हामीलाई मानिसको मस्तिष्कले कसरी काम गर्छ भन्ने बुझ्न विशेष अवसर उपलब्ध गराउँछ। यो नै मस्तिष्कले कसरी काम गर्छ भनेर देखाउने मुख्य उपाय पनि हो।”

यी मस्तिष्कमा उत्पन्न हुने तरङ्गको गति अत्यन्त तीव्र हुने गर्छ। त्यसैले यसलाई नियमित मस्तिष्कको स्थान गर्दा देख्न सकिन्छ। कसरत वा व्यायामले मानिसको मस्तिष्कलाई कसरी प्रभावित गर्छ भन्ने देखाउन यो पहिलो अध्ययन भएको छ।

किन मानिसहरू कुनै कुरा सिकेपछि व्यायाम गर्न गए भने त्यसलाई राम्ररी सम्झन्छन् र त्यसको जैविक व्याख्या के हो भन्ने यसले देखाउँछ।

छोटो समयको सक्रियताले पनि मस्तिष्कको हलचल बढाएको देखिनुको अर्थ हो छोटो समयको गतिविधिले पनि हाम्रो स्मरण शक्तिलाई फाइदा पुऱ्याउँछ।

भोसले शारीरिक गतिविधिको महत्त्वबारेको यो परिणामले मानिसहरूको बुढ्यौलीमा संज्ञानात्मक क्षय कम होस् भनेर कसरी काम गर्ने भन्नेमा सघाउने आशा व्यक्त गरिन्।

नियमित व्यायामले मस्तिष्कका लागि र शारीरिक स्वास्थ्यका लागि विभिन्न प्रकारका फाइदा पुग्छ भन्ने हामीलाई थाहा भएको कुरा हो।

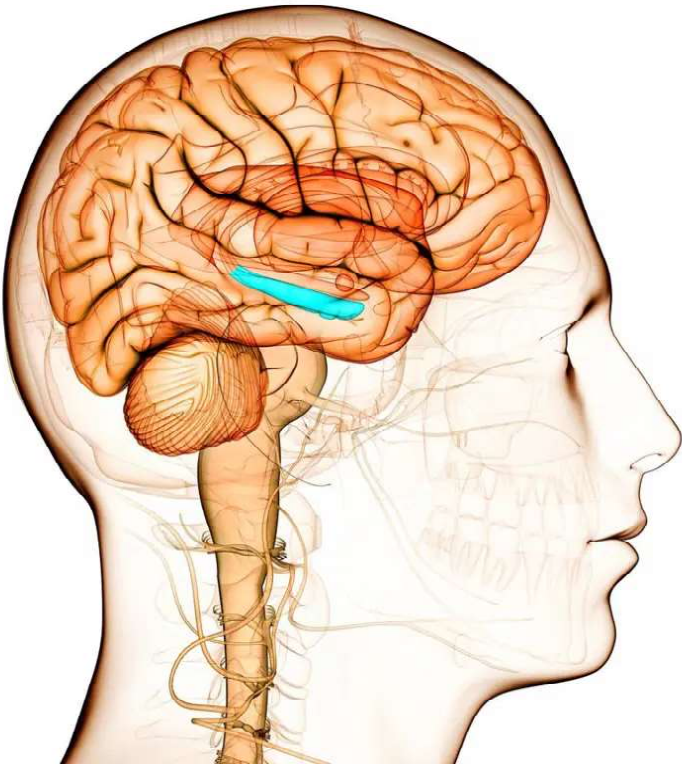
अनुसन्धानले देखाए अनुसार एक पटक व्यायाम गर्दा पनि त्यसपछिको दुई घण्टासम्म त्यसले हाम्रो ध्यानलाई केन्द्रित गर्न सहयोग गर्न सक्छ। त्यसले खुसी तुल्याउने होर्मोन डोपामाइनको तह पनि तत्कालै बढाइदिन्छ।

हालैको एक अध्ययनले पनि हामी जति व्यायाम गर्छौं त्यति स्वस्थ बन्छौं र त्यसपछि एक पटक गर्ने व्यायामले पनि धेरै फाइदा दिन सक्छ भन्ने देखाएको छ।

जुनसुकै शारीरिक गतिविधि स्पष्ट रूपमा फाइदाकारी छ तर यो नयाँ अध्ययनले हामी जति सक्रिय रह्यौं त्यति हाम्रो मस्तिष्कमा फाइदा पुग्ने देखाएको छ। त्यस्तो किन हुन्छ भने व्यायामले हाम्रो हृदय स्वस्थ राख्छ र हाम्रो शरीरको मांसपेशीले हाम्रो मस्तिष्कका लागि आवश्यक ‘ब्रेन डिराइभ्ड न्युट्रोफोनिक फ्याक्टर’ उत्पादन गर्छन्।

“सक्रिय रहनुपर्ने कारण छ किनभने हरेक पटक सक्रिय रहँदा तपाईंलाई फाइदा पुग्छ,“ युनिभर्सिटी कलेज लन्डन यूकेमा व्यायामले दिने फाइदाबारे अनुसन्धानकर्ता रहेकी फ्लामिनिया रोन्काले भनिन्।

उनले भनिन्, “यदि तपाईंले ६ हप्तासम्म व्यायाम गरिरहनुभयो भने भविष्यमा हुने कुनै पनि व्यायामका सेसनले तपाईंलाई फिट्ट बढी फाइदा पुऱ्याउँछन्।” *बीबीसीनेपालीडटकम*

अन्य अध्ययनमा व्यायाम गर्ने समयले पनि स्मरण शक्तिमा फरक पार्ने देखाएको छ। जस्तो कि कुनै कुरा पढेको चार घण्टापछि हिँड्न गयो भने पढेको कुरा सम्झने शक्ति तुरुन्तै हिँड्न गएकोमा भन्दा बढी हुन्छ भन्ने पाइएको छ। तुलना गर्दा जिउका विभिन्न अङ्ग तन्काउने ‘स्ट्रेचिङ’ व्यायामले भने स्मरण शक्तिमा कुनै सुधार ल्याएको पाइएन।

अहिलेसम्म वैज्ञानिकहरूले त्यस्तो किन हुन्छ भन्ने पत्ता लगाएका थिएनन्। एउटा नयाँ अध्ययनले ठ्याक्कै त्यही कुरा खोज्ने प्रयत्न गर्‍यो।

स्नायु वैज्ञानिकहरूले १४ जना मानिसका मस्तिष्कमा उनीहरूले व्यायाम गरेको लगत्तै कस्तो असर देखिन्छ भन्ने जाँचेका थिए। उनीहरूले मस्तिष्कका कोष अर्थात् न्युरोनहरूमा विद्युतीय गतिविधिको तरङ्ग पैदा भएको पाए जसले हामीमा स्मरण कायम गर्न वा भण्डारण गर्न महत्त्वपूर्ण भूमिका खेल्ने गर्छन्।

आयोवा विश्वविद्यालय अमेरिकास्थित स्नायु वैज्ञानिक मिशेल भोसले भनिन्, “मस्तिष्कमा धेरै न्युरोनहरू सक्रिय हुन पुग्दा तरङ्ग उत्पन्न हुने हो।”

ती तरङ्गले कसरी मस्तिष्कले सम्झनाका पोकाहरू बनाउँछ र मान्छे शान्त रूपमा आराम गरेका बेला वा सुतेका बेला भण्डारण गर्ने गर्छ भन्नेमा महत्त्वपूर्ण भूमिका खेल्छन्।

दैनिक समाचारदाता काठमाडौं, १० वैशाख । वेलाबेलामा देखा पर्ने सङ्क्रामक रोगहरूको उपचार र नियन्त्रणलाई प्रभावकारी बनाउन गण्डकी प्रदेश सरकारले विशेष कोष स्थापना गरेको छ। गत महिना बागलुङमा फैलिएको दादुराले महामारीको रूप लिँदा उपचार र नियन्त्रणका लागि स्रोत अभाव भएपछि सरकारले छुट्टै कोष बनाउने निर्णय लिएको हो।

बुधबार बसेको गण्डकी प्रदेश मन्त्रिपरिषद् बैठकका निर्णयहरू

गण्डकी सरकारले प्रदेश निजामती सेवा र स्थानीय सेवाका कर्मचारीका लागि यो गदानमा आधारित निवृत्तिभरणसम्बन्धी व्यवस्था गर्न विधेयकको अवधारणासमेत स्वीकृत गरेको छ। मन्त्री शेरचनले भन्नुभयो, “कर्मचारीको अवकाशपछिको जीवनलाई व्यवस्थित बनाउन यो विधेयक निर्माणको कार्य अब तदारुकताका साथ अघि बढ्छ।”

नेपाली कांग्रेसबाट निर्वाचित प्रदेशसभा सदस्य शेरचन यही वैशाख ३ गते आर्थिक मामिला

विहीबार सार्वजनिक गर्दै सरकारका प्रवक्ता एवं आर्थिक मामिला मन्त्री जितप्रसाद शेरचनले अब सङ्क्रामक रोगहरू फैलिएमा कार्यसम्पादन सहज हुने विश्वास व्यक्त गर्नुभयो। कोष सञ्चालनका लागि ‘आपत्कालीन स्वास्थ्य तथा सङ्क्रामक रोग व्यवस्थापन कार्यविधि’ समेत स्वीकृत भएको छ।

अहिलेलाई पाँच करोड रुपियाँको कोष बनाइएको प्रवक्ता शेरचनले जानकारी दिनुभयो। “बागलुङमा दादुरा महामारीका बेला उपचार गर्न स्रोतको अभाव भयो, त्यसबाट पाठ सिकेर अहिले कोष बनाइएको हो,” उहाँले भन्नुभयो।

मन्त्रिपरिषद् बैठकले क्यान्सरसहित गम्भीर प्रकृतिका १९७ जना विरामीलाई आर्थिक सहायता उपलब्ध गराउने निर्णय गरेको छ। जसमध्ये १६८ जना क्यान्सर रोगी र बाँकी अन्य गम्भीर प्रकृतिका विरामी रहेका छन्। उनीहरूका लागि कुल एक करोड ७५ लाख रुपियाँ सहायता दिने निर्णय भएको हो।

मन्त्री नियुक्त हुनुभएको थियो। उहाँलाई बुधबारकै मन्त्रिपरिषद् बैठकले सरकारको प्रवक्ताको जिम्मेवारीसमेत तोकेको हो। यस्तै, सरकारले गण्डकी प्रदेशसभा सचिवालयका लागि चारवटा गाडी खरिद गर्न स्वीकृति दिएको छ। केही समयअघिको आन्दोलनका क्रममा संसद् सचिवालयका प्रायः सबै सवारीसाधन जलेका थिए। अघिल्लो सरकारका प्रवक्ता एवं तत्कालीन आर्थिक मामिला मन्त्री डा. टकराज गुरुङ आफ्नो कार्यकालमा एक पटक पनि पत्रकार सम्मेलन नगरी विदा हुनुभएको थियो। वर्तमान मन्त्री शेरचनले गण्डकी सरकारको राजस्व वृद्धि गर्न आफूले योजनाबद्ध प्रयास गर्ने प्रतिवद्धतासमेत जनाउनुभयो।

नेपाली कांग्रेस र नेकपा (एमाले) को सत्ता गठबन्धन रहेको गण्डकीको मन्त्रिपरिषद् हाल नौ सदस्यीय छ। मुख्यमन्त्री सुरेन्द्रराज पाण्डे नेतृत्वको मन्त्रिपरिषदमा कांग्रेस र एमालेका तर्फबाट चार-चार जना मन्त्री सहभागी छन्।

KPKHABAR ONLINE
सत्य, तथ्य र विश्वसनिय समाचारको भरोसा

KP खबर
www.kpkhabar.com

KPKHABAR ONLINE
YouTube Channel
Facebook Page
Website: www.kpkhabar.com

देश-विदेशका

- ✓ ताजा समाचार
- ✓ राजनिति, समाज, अर्थतन्त्र
- ✓ स्थानिय आवाज र जनसरोकरका विषय
- ✓ मिडिया, रिपोर्ट र विश्लेषण

सबैभन्दा छिटो, सत्य र विश्वसनिय समाचारका लागि
KPKHABAR ONLINE संग जोडिनुहोस्!

Subscribe | Follow | Visit
KPKHABAR ONLINE

सिमामा कर नीतिविरुद्ध धर्ना

दैनिक समाचारदाता सप्तरी, १० वैशाख । सरकारले भारतबाट एकसय रुपियाँभन्दा बढीको सामान ल्याउनुपर्ने नीतिलाई सच्याउन माग गर्दै सप्तरीको बेल्टी-कनौली सिमामा एक घण्टा धर्ना दिइएको छ ।

बुधवार जनअधिकार पार्टीका अध्यक्ष डा. सरदसिंह यादव र उहाँका पार्टीका कार्यकर्ताहरुसँगै धर्नामा बसेका स्थानीयहरुले कर नीति सच्याएर सदियौँदेखि नेपाल-भारतबिच रहेको बटोरोटीको सम्बन्धलाई सम्मान गर्न माग गर्नुभएको हो ।

विदेशबाट त्रिभुवन विमानस्थलमा आउने नागरिक भन्ने भारतबाट पनि सिमाक्षेत्रमा बसोबास गर्ने स्थानीयहरुले घरायसी प्रयोजनका सामानहरु ल्याउन पाउनुपर्ने र सोका लागि सरकारले करनीति परिवर्तन गर्न आवश्यक रहेको धर्नामा बस्नु भएका डा. यादवले बताउनुभयो ।

उहाँले एक सय रुपियाँको अर्थ साठी रुपियाँ भारतीय भएको र त्यसले सिमाक्षेत्रका जनताले कुनैपनि सामान नै खरिद गर्न नसक्ने हुँदा दुई देशको सम्बन्धलाई मध्य नजर गर्दै व्यवहारिक हुने समय सुहाउँदो नीति सरकारले लागुपर्नेमा जोड दिनुभयो ।

“दुबैदेशबिच बेटो रोटीको सम्बन्ध छ, त्यसको सम्मान स्वरूप पनि सरकारले लागू गरेको यो नीतिमा परिवर्तन गरी सिमाक्षेत्रका जनताको जनजिवन सहज बनाउनु आवश्यक छ” डा. यादवले भन्नुभयो ।

यस्तै, धर्नामामा बस्नुभएका सिमारक्षक नामले चर्चित तिलाठी कोइलाडी गाउँपालिका वडा नम्बर १ का देवनारायण यादवले सरकारले लागू गरेको भन्सार सम्बन्धि नयाँ नीतिले विशेष गरी नेपाल-भारत सिमाक्षेत्रमा बसोबास गर्ने सर्वसाधारण जनता मारमा परेको भन्दै निर्णय सच्याउन

सरकारसँग माग गर्नुभयो । सोही वडा निवासी विजय यादवले सरकारले राजस्व वृद्धिका लागि ल्याएको नयाँ भन्सार नीति राम्रै भएपनि अहिलेको युगमा एकसय रुपियाँको सामान मात्र ल्याउन पाउनु अव्यवहारिक भएको बताउनुभयो ।

उहाँले सरकारको यस्तो कदमबाट गरिव तथा विपन्न परिवारका व्यक्ति निकै मारमा परेको सुनाउनुभयो । उहाँले नेपाल सरकारले भारत जस्तै यहाँ पनि दैनिक उपभोग्य सामग्री सस्तो र सुपथ मूल्यमा उपलब्ध हुने वातावरण मिलाउन सके

नेपालीहरु भारतीय बाजारतर्फ किनमेलका लागि नजाने दावी गर्नुभयो ।

धर्नासँगै एक सयभन्दा बढीको सामान ल्याउँदा लाग्ने भन्सार शुल्कको व्यवस्था खारेज गर्नुपर्ने, भारतबाट मलखाध ल्याउन किसानलाई अनुमति कार्डको व्यवस्था गरिनुपर्ने, विपन्न परिवारलाई घर परिवार चलाउन आवश्यक पर्ने सामान ल्याउन अनुमति कार्ड अनुमति कार्ड उपलब्ध गराउनुपर्ने तथा नेपाल-भारतको सदियौँदेखि रहि आएको सम्बन्धलाई सम्मान गरिनुपर्ने लगायतका चार बुदे माग समेत अगाडि सारिएको छ ।

वीरगञ्ज नाकाबाट निर्यात १५% ले वृद्धि

वीरगञ्ज १० वैशाख । वीरगञ्ज नाका हुँदै चालु आवको नौ महिनामा रु ७९ अर्ब ५४ करोड मूल्य पर्ने वस्तु तथा सामान विदेशी मुलुकमा निर्यात भएको छ ।

वीरगञ्ज भन्सार कार्यालयका

बताउनुभयो । यो नाका हुँदै चालु आवको नौ महिनामा रु ४३ अर्ब ६१ करोड मूल्य पर्ने भटमासको तेल प्रशोधित निर्यात भएको छ । जबकी गत आवको सोही अवधिमा भने रु ३६ अर्ब ६२ करोड मूल्य पर्ने भटमासको

अनुसार गत आवको नौ महिनाको तुलनामा चालु आवको सोही अवधिमा भने रु १० अर्ब १९ करोडअर्थात् १५ प्रतिशत बढी आयात भएको हो । जबकी गत आवको नौ महिनामा भने रु ६९ अर्ब ३५ करोड मूल्य बराबरको वस्तु तथा सामान विदेशी मुलुकमा निर्यात भएको थियो ।

वीरगञ्ज भन्सार कार्यालयका सूचना अधिकारी उदयसिंह विष्टले चालु आवमा यो नाका हुँदै १५ प्रतिशत निर्यात बढेको

तेल प्रशोधित निर्यात भएको थियो । चालु आवको नौ महिनामा पाँच अर्ब ८४ करोड मूल्य पर्ने फलफूलको जुस विदेशी मुलुकमा निर्यात भएको छ भने गत आवको सोही अवधिमा भने रु पाँच अर्ब ७७ करोड मूल्य बराबरको निर्यात भएको थियो ।

त्यस्तै चालु आवको नौ महिनामा पाँच अर्ब २४ करोड मूल्यको प्रशोधित पाम तेल निर्यात भयो भने गत आवको सोही अवधिमा भने रु ५९ करोड मूल्यको मात्रै भएको थियो । चालु आवको नौ महिनामा रु पाँच अर्ब पाँच करोड मूल्य पर्ने सूर्यमुखीको प्रशोधित तेल निर्यात भयो भने गत आवको सोही अवधिमा भने रु छ अर्ब ६९ करोड मूल्यको भएको थियो । चालु आवको नौ महिनामा रु दुई अर्ब ६९ करोड मूल्यको विभिन्न किसिमका कपडा निर्यात भयो । त्यस्तै चालु आवको नौ महिनामा एक अर्ब ९४ करोड मूल्य पर्ने सिन्थेटिक यार्न निर्यात भएको वीरगञ्ज भन्सारले जनाएको छ । रासस

वीरगञ्जमा अतिक्रमण हटाएपछि सामग्री व्यवस्थापन सुरु

दैनिक समाचारदाता वीरगञ्ज, १० वैशाख । सडक डिभिजन कार्यालय हेटौँडा ले वीरगञ्जको गण्डकदेखि सीमावर्ती मितेरी पुलसम्म सडक अतिक्रमण हटाएपछि सडक पेटीमा थुपारिएका सामग्री व्यवस्थापन गर्ने काम सुरु गरेको छ ।

आइतबारदेखि मुख्य सडकको दायाँ-बायाँ २५ मिटर क्षेत्रभित्र बनेका घरटहरा भत्काइएको थियो। त्यस क्रममा

सडक किनारमा थुपारिएका सामग्रीका कारण सर्वसाधारणले सास्ती खेप्नुपरेको विषय विहीवार सार्वजनिक भएपछि सम्बन्धित निकायको ध्यानाकर्षण भएको हो ।

यसपछि वीरगञ्ज महानगरपालिका सँगको समन्वयमा सामग्री हटाउने कार्य अघि बढाइएको छ। सडक डिभिजन कार्यालयका इन्जिनियर मदनमोहनकुमार सिंहका अनुसार कार्यालयले एउटा टिप्पर

र एउटा जेसीबी उपलब्ध गराएको छ भने महानगरपालिकाले दुई टिप्पर र दुई ट्र्याक्टर परिचालन गरेको छ। गण्डकदेखि मितेरी पुलसम्म करिब सात किलोमिटर क्षेत्रमा अतिक्रमण हटाइएको हो। घरटहरा भत्काउने काम दुई दिनमै सम्पन्न भए पनि ट्राफिक जामका कारण सडक पेटीमा थुपारिएका सामग्री पूर्ण रूपमा हटाउन करिब एक सातासम्म लाग्ने जनाइएको छ।

सडक विस्तार र व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउन सुरु गरिएको यो अभियानले सर्वसाधारणलाई सहज आवतजावतमा मद्दत पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ।

चैतमा ९ सय विपद्का घटना, ३० जनाको मृत्यु

काठमाडौँ १० वैशाख । गत चैतमा विपद्का घटनामा परी देशका विभिन्न भागमा ३० जनाको मृत्यु भएको छ । आगलागी, हुरी, चट्याउड, हिमपातलगायत दैवी विपत्तिमा परी १६ पुरुष, १० महिला र चार जना बालबालिकाको मृत्यु भएको हो । दैवी विपत्तिमा परेर २२२ जना घाइते भएका छन् । विपद्बाट १९९ घर, ११७ गोठ र तीन सरकारी कार्यालयमा क्षति भउको छ भने ५२९ चौपाया मरेका छन् । विपद्बाट रु ३३ करोड ७२ लाख ६९ हजार बराबरको क्षति भएको अनुमान छ । विपद् प्रतिकार्यमा चार हजार ८४१ प्रहरी परिचालन भएका प्रहरी प्रवक्ता अविनारायण काफ्लेले जानकारी दिए । विपद्बाट १४३ जना विस्थापित भएका छन् । सो अवधिमा कोशीमा २७२, मधेसमा १३६, बागमतीमा ८५, काठमाडौँ उपत्यकामा ३९, गण्डकीमा ९५, लुम्बिनीमा १२९, कर्णालीमा ५७ र सुदूरपश्चिम प्रदेशमा ९३ वटा विपद्का घटना भएका जनाइएको छ । रासस

यस पत्रिकामा लेख रचना तथा विचार लगायतको सामग्री प्रकाशनका लागि सम्पर्क इमेल : sdainik99@gmail.com, मो.नं.: ९८५४०२०९२२

GRAND COMPUTER & LANGUAGE CENTER

100% To Make Perfect, Punctuality & Quality Education

के तपाईं कम्प्युटर कक्षाको खोजीमा हुनुहुन्छ ?

हामी कहाँ सम्पूर्ण कम्प्युटर कक्षाहरु मईरहेको छ ।

- Basic Course
- Office Package
- Accounting Package
- Graphic Design
- Nepali & English Typing
- Auto CAD 2D

➤ नोट: लोक सेवा कम्प्युटर अपरेटरको विशेष तयारी कक्षा

+977-9816886972, 9812082858 | Infont of Trihitya Gachi, Janakpur-4

विहानको सुरुवात ताजा समाचारसँगै । विहान-विहानै देश-दुनियाँका ताजा, विश्वसनीय र विश्लेषणात्मक समाचार पढ्नुस् –तपाईंको आफ्नै पत्रिका । साथै जहाँ पत्रिका उपलब्ध छैन त्यहाँका लागि-
Website www.esamachardainik.com

राष्ट्रिय दैनिक
समाचार दैनिक
जनकपुर